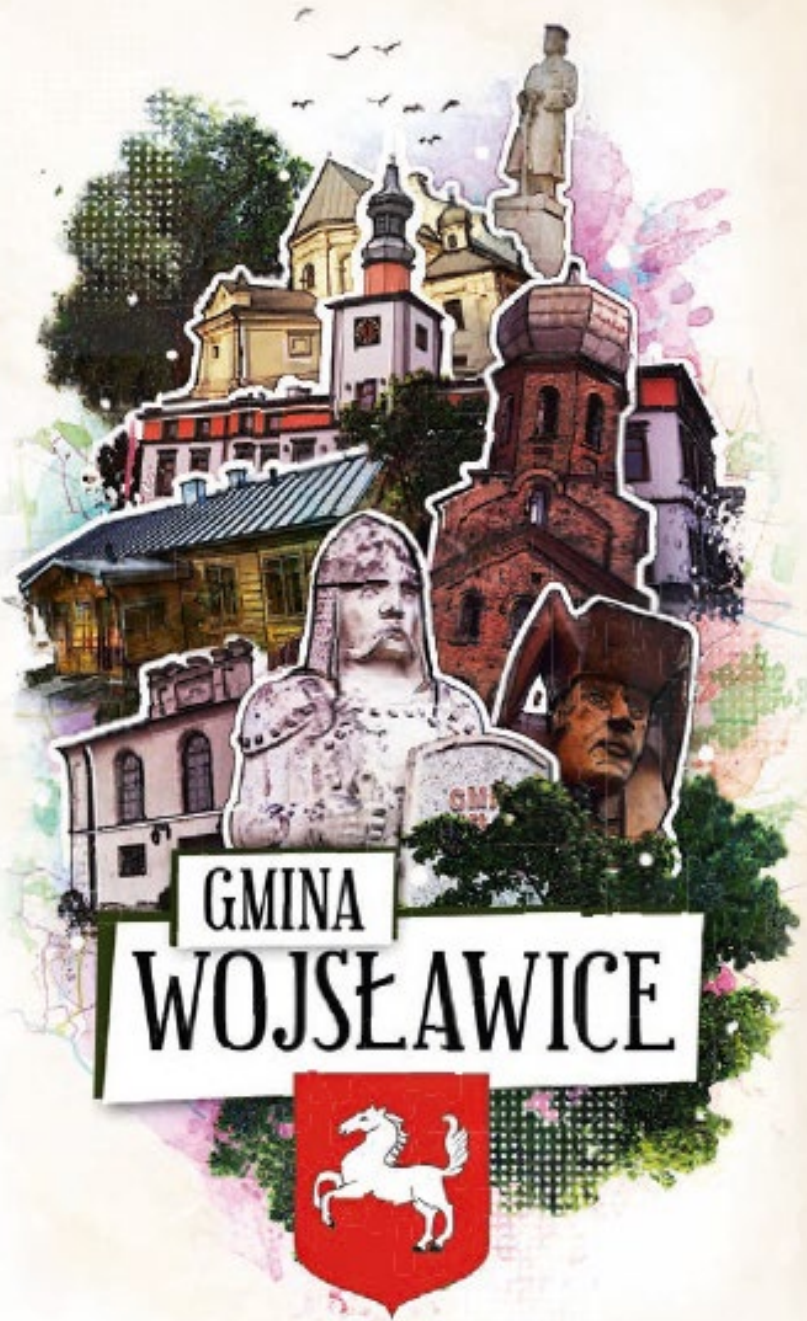

Ekomuzeum jako sposób na opowiadanie o wyjątkowości miejsca

Koncepcja EkoMuzeum Ziemi Wojsławickiej

Prezentacja powstała w wyniku realizacji zadania „Zindywidualizowane szkolenie eksperckie na rzecz tworzenia i zarządzania Ekomuzeum Ziemi Wojsławickiej – innowacyjna animacja kultury i ochrona dziedzictwa w duchu zrównoważonego rozwoju” realizowanego dzięki wsparciu Unii Europejskiej z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU).

Skąd ten pomysł ?

Emil Majuk, animator kultury i działań społecznych. Absolwent studiów magisterskich na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych UW oraz na Studium Europy Wschodniej UW, doktorant w Szkole Nauk Społecznych UMCS. Na co dzień pracuje w Ośrodku "Brama Grodzka - Teatr NN" w Lublinie, współpracuje z Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Wojśławicach oraz szeregiem innych organizacji pozarządowych i instytucji samorządowych. Prezes i współzałożyciel Stowarzyszenia Panorama Kultur z siedzibą w Wojśławicach. Od ponad dwudziestu lat zaangażowany w animację kultury opartą o lokalne wielokulturowe dziedzictwo pogranicza polsko-ukraińskiego, w tym dziedzictwa kultury żydowskiej.

Szczególnie zaangażowany w działania lokalne w gminie Wojśławice. Inicjator wielu inicjatyw kulturalnych i edukacyjnych bazujących na lokalnym krajobrazie kulturowym. Autor i redaktor publikacji z zakresu historii lokalnej. Członek sieci aktywistów Forum Dialogu, stowarzyszeń Interpret Europe, Europeana Pro, a także Stowarzyszenia Miłośników Wojśławic.

Laureat Medalu Prezydenta Miasta Lublin oraz Medalu 105 lecia Województwa Lubelskiego za osiągnięcia w dziedzinie animacji kultury lokalnej, a także nagrody Ambasador Wschodu - jako prezes Stowarzyszenia Panorama Kultur.

Stowarzyszenie Panorama Kultur

Jestem współzałożycielem i prezesem Stowarzyszenia Panorama Kultur, założonego w 2003 roku. Główne statutowe cele Stowarzyszenia to upowszechnianie wiedzy o kulturach europejskich, zwłaszcza Europy Środkowej, Wschodniej i Bałkanów, z uwzględnieniem kultur żyjących na tym terenie mniejszości narodowych oraz kultur terenów pogranicza, a także działanie na rzecz dialogu międzykulturowego. Od początku istnienia organizacji ważną częścią jej aktywności są działania dokumentujące i popularyzujące kulturę tradycyjną pogranicza Polski, Ukrainy i Białorusi oraz działania na rzecz rozwoju lokalnego i popularyzacji pejzażu kulturowego Gminy Wojśławice.

Oficjalna siedziba stowarzyszenia mieści się w ponadstuletnim drewnianym domu podcieniowym znanym jako Dom Szewa Fawki, nieużytkowanym obecnie z powodu złego stanu technicznego.

Izba Tradycji Ziemi Wojśławickiej

Jestem autorem scenariusza i kuratorem wystawy stałej „Wojśławice Войславичі *афіцыйная гісторыя*” opowiadającej o wielokulturowej historii gminy Wojśławice prezentowanej w Izbie Tradycji Ziemi Wojśławickiej prowadzonej przez Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Wojśławicach w budynku dawnej synagogi w Wojśławicach. Wystawa funkcjonuje od 2020 roku. Oprócz wystawy stałej w budynku organizowane są czasowe wystawy poświęcone różnym aspektom lokalnej historii.

Historie rodzinne

Opowieść o losach polskich, ukraińskich i żydowskich rodzin mieszkających na terenie Gminy Wojśławice dawniej i obecnie.

Prezentowana w Izbie Tradycji Ziemi Wojśławickiej od lutego do czerwca 2023.

Archiwum Społeczne Ziemi Wojsławickiej

Archiwum Społeczne Ziemi Wojsławickiej działa od wiosny 2023, ma na celu dokumentację lokalnej historii i dziedzictwa kulturowego Ziemi Wojsławickiej. Ma charakter cyfrowy i znajduje się w ogólnopolskiej bazie Centrum Archiwistyki Społecznej.

Interesują nas dzieje miejscowości tworzących Gminę Wojsławice i historie rodzinne jej mieszkańców. Zbieramy i digitalizujemy stare fotografie, dokumenty i wspomnienia.

Partnerstwo Lokalne Ziemi Wojśławickiej na rzecz kultury, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Mapowanie lokalnych zasobów i potrzeb

Sieciowanie i konsultacje

Mapa krajoznawcza (drukowana i internetowa)
i mural w centrum Wojsławic

GMINA WOJSŁAWICE

woj. łobelskie
Mapa krajoznawcza
skala 1:30 000

Najwyższe zabytki i atrakcje

1. Rynek z ratuszem
2. Kościół rzymski, pw. św. Michała Archanioła
3. Cerkiew prawosławna, pw. Proroka Eliasza i Łazarza (XVIII wiek)
4. Stara Tłuszcza (Zamek w Wojsławicach)
5. Dąb podziemie
6. Pomnik Jakuba Wędrocyza
7. Pomnik Jakuba Wędrocyza i Słomki Konarskiej oraz muzeum „Dom Jakuba Wędrocyza”
8. Ośrodek Tęczy Kultur w Wojsławicach
9. Stara Ławica „Wędrocyza” w Wojsławicach
10. Ośrodek Dawnych Kultur i Tradycji w Wojsławicach
11. Ośrodek Kultury i Tradycji Podziemstwa w Wojsławicach
12. Stara podziemie w Wojsławicach i infrastruktura wypoczynkowa i rekreacyjna
13. Pomnik partyzantów poległych w bitwie o Wojsławice (17 IV 1944)
14. Dom Kultury w Wojsławicach
15. Kościół rzymski, pw. św. Barbary w Turawie
16. Kościół pól kat., pw. św. Wawrzyńca w Turawie

Szlaki turystyczne i szlaki edukacyjne

1. Szlak „Województwa w Wojsławicach”
 2. Szlak „Siedem Józefów” w Nowym Wojsławie
 3. Szlak edukacyjny „Przy szarym” w Wojsławicach
 4. Szlak spacerowy „Kraina baśni, legend i historii” w Wojsławicach
 5. Szlak pieszo-konny „Śladami rycerza Wędrocyza” w Wojsławicach
- Szlaki piesze PTIK:
6. Szlak „Rozmaitości Przyrody” - Zielony
7. Szlak Tadeusza Kościuszki - Niebieski
8. Szlak rowerowy
9. Szlak rowerowy „Młodość Wojsław”
10. Szlak rowerowy „Śladami rycerza Wędrocyza”

Zabytki archeologiczne

1. Zamek w Wojsławicach
2. Grodzisko wczesnonieolityczne w Nowym Wojsławie
3. Grodzisko wczesnonieolityczne w Wojsławicach
4. Kuchnia w Wojsławicach
5. Kuchnia „Osta mebla” w Wojsławicach

Pomniki przyrody i rezerwaty

1. Nizina żłobowa o powierzchni 0,64 ha znajdująca się z siedmiu dośrodków Wojsław
2. Nizina żłobowa o powierzchni 1,5 ha, położona w południowym zachodzie od Wojsław
3. Dąb - pomnik przyrody (dąb kaskadowy) i Tulipanowiec amerykański rosnący przy kościele w Wojsławicach
4. Jezion „Lestek” - Otawa
5. Ochrona Natura 2000 - Turawie

Cmentarze i miejsca pamięci

1. Cmentarz parafialny (rzymokatolicki, prawosławny, d. unicki) (1793 - 1803) - Wojsławice
2. Cmentarz żydowski (I poł. XIX w.) - Wojsławice
3. Cmentarz parafialny (prawosławny, d. unicki, rzymskokatolicki, pokokoloniczny) (I poł. XIX w.) - Turawie
4. Cmentarz wojenny z I wojny światowej - Wojsławice - Turawie (I poł. XX w.)
5. Cmentarz wojenny z II wojny światowej - Wojsławice - Turawie (I poł. XX w.)
6. Pomnik przy grobie zbrojnym 60 wojskowych żołnierzy zamordowanych w październiku 1942 r. - Wojsławice
7. Pomnik ofiar powstania w Wojsławicach (1810-11) w 1945 r. - Turawie
8. Miejsce symboliczne my. Młodość Wojsław - d. cy oddział partyzantki radzieckiej poległych 17 IV 1944 r. - Wojsławice

Ratusz w Wojsławicach

Pomnik Jakuba Wędrocyza

LEGENDA:

- Granice gminy
- Droga krajowa
- Droga główna
- Drogi boczne
- Las
- Zbiornik wodny
- Debny i wawoz
- Rzeka
- Źródło
- Miejsca odpoczynku
- Punkty widokowe
- Między, budynki podziemne
- Ruiny zabudowań folwarczych
- Krzyże i kaplice przydrożne/kaplice
- Kaplice wycienne z 1762 r.

- Urząd Gminy
- Biblioteka publiczna
- Pocztę
- Posterunek policji
- Apteka
- Lekarz
- Remiza OSP
- Stadion
- Stadnina koni
- Gastronomia
- Usługi noclegowe
- Pracownia ceramiki
- Szkola (zespół Szkół-Przedsiębiorstwa w Wojsławicach-Kolonii)
- Bankomat

Szlak „Województwa w Wojsławicach”

Stara Synagoga w Wojsławicach

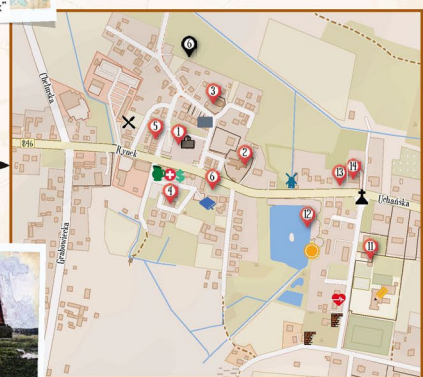
Kościół rzymski, pw. św. Michała Archanioła

Jezion „Lestek”

Miejsce odpoczynku „Krynica”

Cerkiew prawosławna pw. św. Elżbiety

Czym jest EkoMuzeum?

Siecią rozproszonych w terenie obiektów, które tworzą żywą kolekcję, obrazującą wartości przyrodnicze i kulturowe regionu oraz dorobek jego mieszkańców, dawnych i obecnych.

Muzeum rozproszonym - instytucją, która bada i wykorzystuje – metodami naukowymi, edukacyjnymi i kulturowymi – całe dziedzictwo danej społeczności, a także zarządza nim, uwzględniając środowisko naturalne i otoczenie kulturowe

Lustrem, w którym lokalna społeczność przegląda się i w którym pokazuje się przybyszom

Skąd taka nazwa ?

Termin „ekomuzeum” pochodzi od dwóch greckich słów: *oikos*, oznaczające „dom” w sensie symbolicznym, rozumianym jako **środowisko**, a odpowiadające dzisiejszemu pojęciu „mała ojczyzna”, i *museion* jako **zbiór rzeczy, kolekcja**. Oba człony dają w połączeniu zbiór rzeczy materialnych i niematerialnych związanych z miejscem pochodzenia i życia określonej grupy ludzi, czyli muzeum „małej ojczyzny”

Krótką historia ekomuzeów

Pierwsze ekomuzea zaczęły powstawać w latach 70. XX wieku. Do dziś powstało na świecie około 300 ekomuzeów, z czego większość (około 200) w Europie. W Europie opiekuje się nimi Europejska Sieć Ekomuzeów powstała we Włoszech w 2003 roku. Jej celem jest wymiana doświadczeń oraz kontakty i prezentacja poszczególnych ekomuzeów

Z czego składa się EkoMuzeum?

- ✓ **Centrum informacyjno-dokumentacyjne** – miejsce i zespół ludzi odpowiedzialnych za koordynację
- ✓ **Sieć rozproszonych w terenie atrakcji** w postaci różnorodnych miejsc i obiektów prezentujących lokalną przyrodę, historię i kulturę
- ✓ **Warsztaty i pokazy**, podczas których miejscowi producenci, rzemieślnicy i artyści demonstrują proces produkcyjny i twórczy
- ✓ **Sieć oznakowanych ścieżek i szlaków**, które ułatwią przemieszczanie się między poszczególnymi punktami ekomuzeum.
- ✓ **Cykliczne i okazjonalne imprezy**, które nie tylko pozwalają uatrakcyjnić ofertę ekomuzeum, ale też dają odwiedzającym szansę na zapoznanie się z lokalnymi zwyczajami i tradycjami.

EkoMuzea łączą ludzi, miejsca , zabytki, atrakcje i przyrodę

Tworzenie ekomuzeum to proces, w który zaangażowane są osoby zainteresowane ochroną i prezentacją lokalnego dziedzictwa, przede wszystkim lokalni twórcy, właściele ciekawych obiektów, animatorzy kultury, pasjonaci lokalnej przyrody i kultury, którzy wspólnie wypracowują i wdrażają koncepcję ekomuzeum i współpracują, tworząc uzupełniającą się ofertę turystyczno-edukacyjną dla odwiedzających.

Czym się różni ekomuzeum od muzeum ?

Utworzenie ekomuzeum pozwala na pozostawienie obiektów i artefaktów w ich tradycyjnej lokalizacji, unikając przenoszenia ich do nowego kontekstu w celu “muzealizacji”, ale przy traktowaniu ich jako pewnego rodzaju całości.

Swoisty wzór na ekomuzeum tworzą : **przestrzeń + dziedzictwo + pamięć + mieszkańcy**,
w odróżnieniu od tradycyjnych muzeów postrzeganych jako: **budynek + kolekcja + eksperci + publiczność**.

Krytyka koncepcji ekomuzeum

Koncepcja ekomuzeum bywa krytykowana za niepełne spełnianie założeń związanych ze zrównoważonym rozwojem społeczności lokalnych. Krytyka często koncentruje się na ryzyku komercjalizacji dziedzictwa lokalnego, przekształcaniu autentycznego życia społeczności w produkt turystyczny. Zwraca się uwagę, że ekomuzea mogą prowadzić do "skansenizacji" podporządkowując lokalne wartości potrzebom turystów, co zniekształca ich pierwotny cel edukacyjny i ochronny.

Zarządzanie rozproszonymi obiektami (zabytki, przyroda, rzemiosło i rękodzieło) wymaga dużego zaangażowania społecznego, co przy braku funduszy prowadzi do nietrwałości projektów. Sukces zależy od zaangażowania mieszkańców; jeśli ono spada, ekomuzeum przestaje funkcjonować. Zdarzają się też trudności w utrzymaniu spójności przy udziale wielu lokalnych partnerów.

Dlaczego warto się tym zająć ?

Ekomuzea sprzyjają podnoszeniu poziomu identyfikacji z miejscem zamieszkania, poczucia odpowiedzialności i chęci działań na rzecz zachowania lokalnego dziedzictwa.

Obejmują nie tylko krajobraz, obiekty i artefakty, ale też dziedzictwo niematerialne: lokalne umiejętności, tradycje rolnicze, rzemieślnicze, kulinarne, artystyczne i muzyczne.

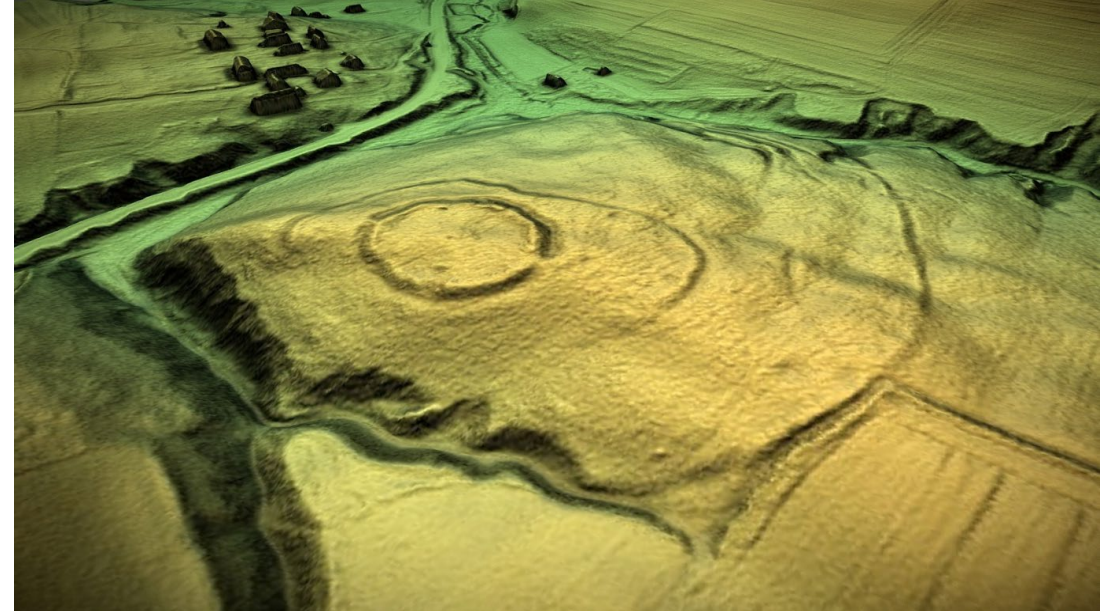
Są postrzegane jako innowacyjne produkty turystyczne, które integrują społeczność i chronią lokalne dziedzictwo.

Dlaczego warto się tym zająć ?

Według G.H Riviere ekomuzeum jest “lustrem, w którym przegląda się lokalna społeczność, by odkryć swój własny wizerunek, w którym poszukuje wyjaśnienia obszaru, do którego jest przywiązana, i wcześniejszych pokoleń, widzianych jako wpisane w czas lub w kontekście ciągłości międzypokoleniowej. Jest lustrem, w którym lokalna społeczność pokazuje się przybyszom, by była lepiej zrozumiana, a dzięki temu jej działania, zwyczaje i tożsamość wzbudzały szacunek (...) Jest interpretacją przestrzeni - miejsc, wyjątkowych, w których można się zatrzymać i przechadzać (...) Jest laboratorium (...) Jest centrum konserwacji (...) Jest szkołą, w takim stopniu w jakim angażuje mieszkańców w poznawanie i ochronę oraz zachęca, by mieli jaśniejszą wizję własnej przyszłości.”

Co mamy ? (waloryzacja zasobów)

Wykorzystane źródła:

Strategia rozwoju gminy Wojśławice na lata 2021 – 2027 z perspektywą do roku 2030

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2022-2025 dla Gminy Wojśławice

Dokumentacja wypracowana przez Partnerstwo lokalne gminy Wojśławice na rzecz kultury, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

Dokumentacja przedsięwzięć w dziedzinie dziedzictwa kulturowego i turystyki realizowanych przez Gminne Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Wojśławicach

Gmina Wojstawice
w powiązaniu z obszarem
Ziemi Chełmskiej
oraz szlaku turystyki
kulturowej
„Malowniczy Wschód”

**GMINA
WOJSŁAWICE**
woj. lubelskie
Mapa krajoznawcza
skala 1:30 000

- ### Najważniejsze zabytki i atrakcje

1. Rynek z ratuszem
2. Kościół cynamek, zw. św. Michała Archanioła
3. Cerkiew zwana św. Prokha (Hłaza z Kazańskij (Ikon Matki Bożej)
4. Izba Tysiący Dmów Wopławdzkich (Hłaza synagogi)
5. Cztery podziemia
6. Pomnik Rodziny Kołczyńskich
7. Pomnik Józefa Kołczyńskiego i Sienka Kozłowskiego oraz muzeum „Dom Józefa Wopławdzkiego”
8. Ośrodek Teatrów Kultury w Majdanie Ostrowskim
9. Izba Ludowa „Jilżecznica” w Majdanie Ostrowskim
10. Ośrodek Damskiej Kultury i Tędrzej w Roczynie
11. Ośrodek Kultury i Tędrzej Polbitarskiej w Wopławdzkich-Kolonii
12. Stare podziemia w Wopławdzkich z infrastrukturą turystyczną i hibernią szlakową
13. Pomnik antyfaszystowski w obłoku w Wopławdzkich (7 IV 1944)
14. Dwie kolumny w Wopławdzkich
15. Kościół cynamek, zw. św. Barbary w Turawie
16. Kościół cynamek, zw. św. Wawrzynia w Juncowie

- Szlaki turystyczne i ścieżki edukacyjne

1. Ścieżka „Wojówkami wycieczkę” w Starym Majdanie
 2. Ścieżka „Śladem żółci” w Nowym Majdanie
 3. Ścieżka edukacyjna „Przy szczytach” w Majdanie Ostrowskim
 4. Ścieżka spacerowa „Kraina baśni, legend i historii” w Majdanie Ostrowskim
 5. Ślak pieszo-konny „Śladami rycerza Włostwa” w Wójwachach
- Ślaki piesze PTiK:
6. Ślak „Rzecznicę Przyrody” - Zielony
 7. Ślak Tadeusza Kołcuński - Niebieski
- Ślaki rowerowe:
8. Ślak rowerowy „Mokwiczki Wschód”
 9. Ślak bimbrowczy jakuba Wodwiczka

- ### ■ Zabytki archeologiczne

1. Zamczysko w Wopławicach
2. Grodzisko wczesnośredniowieczne w Nowym Majdanie
3. Groby popielnicowe w Popławicach
4. Kurhany w Putrowicach Wielkich
5. Kurhan „Ostra mogiła”
w Wólce Putnowickiej

- Pomniki przyrody i rezerwaty

1. Nizina żyznowa o powierzchni 0,64 ha składająca się z siedmiu obfitych żródeł oraz kilku mniejszych wysięków, położona w wąwozie wśród pastwisk, znajdujących się w Nowym Majdanie
2. Nizina żyznowa o powierzchni 1,5 ara, położona w wąwozie łędogołym, na południowy zachód od Wojtkacz
3. Działka - pomniki przyrody (dwa kasztany jadalne i tulipanowiec amerykański) rosnące przy leśniczówce w Wojtkaczach
4. Jeziorko „Łestek” - Ostrów
5. Obszar Natura 2000 - Putnówce

- ## ■ Commentaire et lieux de mémoire

1. Cmentarz parafialny (rzymskokatolicki), parafialowy, d. unicki) (P93) - 1803) - Wojpátwe
2. Cmentarz żydowski (2 pol. XIX w.) - Wojpátwe
3. Cmentarz parafialny (parafialowy, d. unicki, rzymskokatolicki, polskokatolicki, 1 pol. XIX w.) - Turówiec
Pomnik ofiar mordu dokonanego 10 IV 1941 r. - Turówiec
4. Cmentarz wojenny z II i III wojny światowej - Wojpátwe - Zarówie (1 pol. XX w.)
5. Cmentarz wojenny z II wojny światowej - Ostrow - Kolonia (1 pol. XX w.)
6. Pomnik przy grobie zbiorowym 60 wojpátwskich żydów zamordowanych w październiku 1942 r. - Wojpátwe
7. Pomnik ofiar pacyfikacji wsi Huta przy NKWD 108 I-III 10 VI 1945 r. - Huta
8. Mogiła symboliczna mjr. Mikołaja Hodorowa - d-cy oddziału partyzanckiego ludzkiej polkoboty 17 IV 1944 r. - Rożnóg

LEGENDA:

- Granice gminy
- Droga krajowa
- Droga główna
- Drogi boczne
- Las
- Zbiornik wodny
- Dębny i wąwozy
- Rzeka
- Źródła
- Miejsca odpoczynku
- Punkty widokowe
- Młyny, budynki podworskie
- Ruiny zabudowań folwarcznych
- Krzyże i kaplice przydrożne/kaplice
- Kaplice wtyczne z 1762 r.

- Urząd Gminy
- Biblioteka publiczna
- Poczta
- Posterunek policji
- Apteka
- Lekarz
- Remiza OSP
- Stadion
- Stadnina koni
- Gastronomia
- Usługi noclegowe
- Pracownia ceramiki
- Szkoła (Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wojtawicach-Kolonii)
- Bankomat

Ciekawe miejsca i atrakcje

AKTYWNI W WOJSŁAWICACH

- Doceniacie piękno przyrody i kontakt z naturą?
- Lubicie inspirujące opowieści i ciekawe historie?
- Chcecie poznać lokalne zabytki architektury?

U nas to wszystko jest możliwe!
Zapewniamy naszym gościom wyjątkowe atrakcje
Czekamy na Was! Do zobaczenia!

Zwiedzamy:

- zabytki Wojślawickie (cerkiew | synagoga | kościół)
- ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w małowniczych wąwozach
- źródła i krynice

Warsztaty: Ośrodek Danych Kultur i Tradycji w Rożanie, Ośrodek Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim:

Dodatkowo w każdym Ośrodku istnieje możliwość zorganizowania ogniska dla uczestników.

wojswlaw-gcl@wojswlawice.com Gminne Centrum Kultury, kulturawojswlawice.com

Sportu i Turystyki w Wojławicach

 Kultura Wojśławice

[illegible][illegible]

Nie tylko wesołe smaki i wesołe wesołe – wesołe wesołe grono. Różniak został stworzony w 2004 r. w miasteczku Różniak, w województwie łódzkim. W tym samym roku został wprowadzony do sprzedaży. Różniak został stworzony przez dwóch ludzi, którzy postanowili stworzyć coś nowego. Różniak został stworzony przez dwóch ludzi, którzy postanowili stworzyć coś nowego. Różniak został stworzony przez dwóch ludzi, którzy postanowili stworzyć coś nowego.

[illegible][illegible][illegible]

Ale pomyśl, jak wiele dać możemy. W tym celu warto się zastanowić, jak możemy przyczynić się do poprawy sytuacji. W tym celu warto się zastanowić, jak możemy przyczynić się do poprawy sytuacji. W tym celu warto się zastanowić, jak możemy przyczynić się do poprawy sytuacji.

[illegible][illegible][illegible]

(JL, SŁ, A) i parzenie
 rakietnic z oddaniem
 rakiet. Zanim, wzię
 mając. Miałby Polakom,
 porywając tego, dla krad
 cy oddać rakietnic-por
 zęb, mając się na polu
 obok wio. Ruch.

⬆️ Kapliczki i krzyże przydrożne
 Pierwszym z nich jest kapliczka św. Wawrzynia, niegdyś bawiarz (brat wojewody) do polny i dzierżawca dóbr w Dobroszowie. Pod koniec wojny, w 1902 r. wybudował. Wtedy był on stary Wawrzyn, teraz właśnie Wąwrog, stąd nazwa: kapliczka przybawiarz. Właściwie to kaplica, w Dobroszowie. Przez wykopanie w wykopie Wawrzynia odkryto świątynię z Wawrzynem, a potem też z niego i z krzyżem. Odkryli również fragmenty świątyni, a na jego szczątkach wykopano m. in. fragmenty, podobnie jak w Dobroszowie. W kapliczce odkryto również fragmenty świątyni, a na jego szczątkach wykopano m. in. fragmenty, podobnie jak w Dobroszowie.

[illegible]

Cmentarze i miejsca pamięci

W miejscach, gdzie występuje, jest to gatunek, który jest bardzo rzadki. W miejscach, gdzie występuje, jest to gatunek, który jest bardzo rzadki. W miejscach, gdzie występuje, jest to gatunek, który jest bardzo rzadki.

gdyż w tym czasie (1942-1943) nie było jeszcze żadnych danych na temat polskiej polityki zagranicznej. W tym czasie w Warszawie nie było jeszcze żadnych danych na temat polskiej polityki zagranicznej.

Isotyki archeologiczne

Odkrycie Nizpianu, czyli sztucznej granicy państwa, było jednym z najważniejszych odkryć w historii polskiej archeologii. W 1984 roku, podczas prac przy budowie drogi z Nizpianu do Kłodzka, odkryto pozostałości po murze, który miał być granicą państwa Nizpianu. Mur ten, który miał być granicą państwa Nizpianu, odkryto w 1984 roku, podczas prac przy budowie drogi z Nizpianu do Kłodzka. Mur ten, który miał być granicą państwa Nizpianu, odkryto w 1984 roku, podczas prac przy budowie drogi z Nizpianu do Kłodzka.

Wody Węgla (Polska) ma być pierwszym w historii **grodziskiem** [1], a w ramach **Węgla** [2] czyli węgla, no historycznie Węgla [3] to nie jest ten sam węgla [4] (czyli nie jest ten sam węgla [5]).

Wieloletnie doświadczenia w obserwacji i fotografowaniu ptaków w ich gniazdach. Obecnie w gniazdach: - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne.

Wieloletnie doświadczenia w obserwacji i fotografowaniu ptaków w ich gniazdach. Obecnie w gniazdach: - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne.

Wieloletnie doświadczenia w obserwacji i fotografowaniu ptaków w ich gniazdach. Obecnie w gniazdach: - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne.

Wieloletnie doświadczenia w obserwacji i fotografowaniu ptaków w ich gniazdach. Obecnie w gniazdach: - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne, - jaskółki ziemne.

[illegible]

Debaty

Zanimację wygłosił **Wojciech Kozłowski**, który po wstąpieniu do rządu, ministrem Ziem Względnie Wąskich stał się. Wskazał, że w najbliższym czasie rząd będzie się zajmował przede wszystkim problemami związanymi z gospodarką i polityką zagraniczną. Wskazał również, że w najbliższym czasie rząd będzie się zajmował przede wszystkim problemami związanymi z gospodarką i polityką zagraniczną.

[illegible]

Jedną z nich to **Stefo Górski** – twórca węgierskiej grupy „Lutnia” i słynnego „Opłotki”. W latach 1940-1945 przeżył w niemieckim obojcie, tam i tutaj przeżywał, tworzył koncertując i wydawał podziemne wydawnictwa. W latach 1945-1948 przeżył w niemieckim obojcie, tam i tutaj przeżywał, tworzył koncertując i wydawał podziemne wydawnictwa. W latach 1945-1948 przeżył w niemieckim obojcie, tam i tutaj przeżywał, tworzył koncertując i wydawał podziemne wydawnictwa.

TępicieńskidrogęgrędyPrzełazemogędozyskaćiżnąinformatykęwgrunczowej – wsielubież, łazek, capakie na ciemny
GłówniegrędygrędyPrzełazemogędozyskaćiżnąinformatykęwgrunczowej – wsielubież, łazek, capakie na ciemny
Słuch, Rozmowa, Ciężka, Ciężka

Szaleni turystycznie i ścielący edukacyjne

[illegible]

Dziedzictwo kulturowe

- ✓ Zabytkowy układ przestrzenny
- ✓ Kościół, cerkiew i synagoga
- ✓ Barokowe kapliczki
- ✓ Drewniane domy podcieniowe
- ✓ Cmentarze wielu wyznań

Przyroda

53 naturalne źródła

Debry (bardzo malownicze wąwozy lessowe)

Malowniczy krajobraz i obszary chronione (niemal cała gmina leży na terenie obszaru chronionego krajobrazu, w bezpośrednim sąsiedztwie Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego,

Pamięć

Izba Tradycji Ziemi Wojstawickiej

Archiwum Społeczne Ziemi Wojstawickiej

Stowarzyszenie Miłośników Wojstawic

Fundacja „Ku przeszłości”

Stowarzyszenie Panorama Kultur

Mieszkańcy

Gmina Wojsławice ma 3 389 mieszkańców, z czego 49,5% stanowią kobiety, a 50,5% mężczyźni. Średni wiek mieszkańców wynosi 44,3 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa lubelskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Podobnie jak większość małych gmin we wschodniej Polsce zmagają się z problemami demograficznymi: w latach 1995-2024 liczba mieszkańców zmalała o 30%.

Wojsławice wyróżniają się sporą liczbą organizacji społecznych i inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców.

AKTYWNI W WOJSŁAWICACH

- Doceniacie piękno przyrody i kontakt z naturą?
- Lubicie inspirujące opowieści i ciekawe historie?
- Chcecie poznać lokalne zabytki architektury?

U nas to wszystko jest możliwe!
Zapewniamy naszym gościom wyjątkowe atrakcje!
Czekamy na Was! Do zobaczenia!

Zwiedzamy:

- zabytki Wojsławickie (cerkiew | synagoga | kościół)
- ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w malowniczych wąwozach
- źródelka i krynice

Warsztaty: Ośrodek Danych Kultur i Tradycji w Rożnięcinie,
Ośrodek Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim:

stolarskie | plastyczne | bransoletki tkane i z modeliny
rękodzielnicze | kulinarne: cebularze, placki na sódzie, praliny

Dodatkowo w każdym Ośrodku istnieje możliwość zorganizowania ogniska dla uczestników.

wojslaw-gcl@wojslawice.com | Gminne Centrum Kultury,
Sportu i Turystyki w Wojsławicach | kulturawojslawice.com
82 566 91 53 | Kultura Wojsławice

EkoMuzeum jako uzupełnienie idei Parku Kulturowego Ziemi Wojśławickiej

Strategia Rozwoju Gminy zakłada utworzenie i wypracowanie kompleksowej oferty Parku Kulturowego Ziemi Wojśławickiej w formie spółki celowej

EkoMuzeum ze względu na społeczny, partycypacyjny i włączający charakter może wspierać działalność Parku Kulturowego

Koncepcja EkoMuzeum Ziemi Wojśławickiej: Centrum informacyjno-dokumentacyjne

Zespół Gminnego Centrum Kultury, Sportu
i Turystyki w Wojśławicach / Izby Tradycji
Ziemi Wojśławickiej
*(przy spełnieniu warunku, że dla sprawnego
funkcjonowania ekomuzeum niezbędne jest
wzmocnienie kadrowe zespołu)*

Miejsce: Izba Tradycji Ziemi Wojśławickiej

Warsztaty i pokazy

Warsztaty artystyczne, rękodzielnicze i kulinarne - oferta Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Wojśławicach

Warsztaty ceramiczne – Piwnica z Pasją

Pokazy i warsztaty pszczelarskie - Agropszczoła

Izba Ludowa Wrzeciono i Koci Dołek w Majdanie Ostrowskim

Gospodarstwa agroturystyczne

Jazda konna – Stajnia Husarska, Ranczo Rajbas

Arteterapia – Fundacja Arterytorium w Starym Majdanie

W trakcie tworzenia – Muzeum - Dom Jakuba Wędrowicza

Sieć oznakowanych ścieżek i szlaków

Szlak Kultur i Tradycji Ziemi Wojsławickiej
Szlak Źródeł i Wąwozów
Szlak pieszo-konny „Śladami rycerza Wojsława”
Kraina historii, baśni i legend
Przyrodnicza ścieżka edukacyjna "Przy Szurze"

Przez teren gminy Wojsławice przebiegają szlaki rowerowe „Malowniczy Wschód” oraz „Szlak bimbrowniczy Jakuba Wędrowycza”, samochodowy szlak Renesansu Lubelskiego oraz szlaki piesze PTTK: „Szlak Tadeusza Kościuszki” (niebieski) oraz „Szlak Rezerwatów Przyrody” (zielony).

Gmina została uznana za „Miejsce Przyjazne Rowerzystom” na Wschodnim Szlaku Rowerowym Green Velo. Osoby odwiedzające gminę Wojsławice mogą skorzystać z infrastruktury wypoczynkowej: wiat piknikowych, ławeczek, stojaków na rowery.

Wojsławice znajdują się na trasie Szlaków Kulturowych Rady Europy (Szlak kupiecki Via Regia oraz Szlak Dziedzictwa Kultury Żydowskiej).

Cykliczne i okazjonalne imprezy

- ✓ Spotkanie Trzech Kultur
- ✓ Koncerty i Pohulanki nad Stawem
- ✓ Biesiada Majdańska
- ✓ „Kultura, tradycja ... i placki” w Rożnięcinie
- ✓ Dni Jakuba Wędrowycza
- ✓ Hubertus
- ✓ Jarmarki Wojśławickie
- ✓ Dożynki Gminne

Co dalej ?

Plan działania

**AKTYWNI
W WOJŚLAWICACH**

• Doceniacie piękno przyrody i kontakt z naturą?
• Lubicie inspirujące opowieści i ciekawe historie?
• Chcecie poznać lokalne zabytki architektury?

U nas to wszystko jest możliwe!
Zapewniamy naszym gościom wyjątkowe atrakcje!
Czekamy na Was! Do zobaczenia!

Zwiedzamy:

- zabytki Wojsławickie (cerkiew | synagoga | kościół)
- ścieżki edukacyjno-przyrodnicze w malowniczych wąwozach
- źródła i krynice

**Warsztaty: Ośrodek Danych Kultur i Tradycji w Rożnięcie,
Ośrodek Trzech Kultur w Majdanie Ostrowskim:**

stolarskie | plastyczne | bransoletki tkane i z modeliny
rękodzielnicze | kulinarne: cebularze, placki na sódzie, praliny

Dodatkowo w każdym Ośrodku istnieje możliwość zorganizowania ogniska dla uczestników.

wojslaw-gci@wojslawice.com Gminne Centrum Kultury,
Sportu i Turystyki w Wojsławicach kulturawojslawice.com
82 566 91 53 Kultura Wojsławice

EkoMuzeum już tu jest !

Konsultacje społeczne

Plan operacyjny

Formalizacja (jeśli będzie taka potrzeba)

Ruszamy z nowym projektem, który pomoże urzeczywistnić przedstawione tu pomysły:
„Izba Tradycji Ziemi Wojsławickiej – modernizacja wystawy i program edukacyjny”

Dziękuję z uwagą !

Dowiedz się więcej:

www.pk.org.pl/ekomuzeum

Prezentacja powstała w wyniku realizacji zadania „Zindywidualizowane szkolenie eksperckie na rzecz tworzenia i zarządzania Ekomuzeum Ziemi Wojstawickiej – innowacyjna animacja kultury i ochrona dziedzictwa w duchu zrównoważonego rozwoju” realizowanego dzięki wsparciu Unii Europejskiej z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU).